

SATVERSMES TIESAS KOLĒĢIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV-1010.

Tālrunis: 67830735, 67210274. E-pasts: tiesa@satv.tiesa.gov.lv

LĒMUMS

PAR ATTEIKŠANOS IEROSINĀT LIETU

Rīgā

2026. gada 29. aprīlī

Satversmes tiesas 1. kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētāja Irēna Kucina, tiesneši Jautrīte Briede un Juris Juriss,

kolēģijas sēdē izskatījusi Satversmes tiesā saņemto [...] (turpmāk – Pieteikuma iesniedzējs) pieteikumu par lietas ierosināšanu (pieteikums Nr. 58/2026) un tā 2025. gada 20. un 26. aprīļa papildinājumus,

konstatēja:

1. Pieteikuma iesniedzējs lūdz Satversmes tiesu:

1.1. atzīt Administratīvā procesa likuma 195. panta pirmo daļu par neatbilstošu Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 92. pantam un spēkā neesošu no viņa pamattiesību aizskāruma brīža;

1.2. izskatīt lietu prioritārā kārtībā.

2. Administratīvā procesa likuma 195. panta pirmā daļa noteic:

“Ja ir pamats uzskatīt, ka pārsūdzētais administratīvais akts vai administratīvā akta neizdošanas sekas varētu radīt būtisku kaitējumu vai zaudējumus, kuru novēršana vai atlīdzināšana būtu ievērojami apgrūtināta vai prasītu nesamērīgus resursus, un ja, izvērtējot tiesas rīcībā esošo informāciju, konstatējams, ka pārsūdzētais administratīvais akts ir pirmšķietami (*prima facie*)

prettiesisks, tiesa pēc pieteicēja motivēta lūguma var pieņemt lēmumu par pagaidu noregulējumu.”

3. Satversmes tiesas likuma 19.² panta pirmā daļa noteic, ka konstitucionālo sūdzību Satversmes tiesai var iesniegt ikviens persona, kura uzskata, ka tai Satversmē ietvertās pamattiesības aizskar tiesību norma, kas neatbilst augstāka juridiska spēka tiesību normai. Savukārt minētā panta sestās daļas 1. punkts prasa pieteikumā šādu uzskatu pamatot.

Personas pamattiesību aizskārums ir konstatējams, ja, pirmkārt, personai Satversmē ir ietvertas konkrētas pamattiesības, proti, apstrīdētā norma ietilpst konkrēto pamattiesību tvērumā; un, otrkārt, tieši apstrīdētā norma aizskar personai Satversmē ietvertās pamattiesības (*sk., piemēram, Satversmes tiesas 2024. gada 24. janvāra lēmuma par tiesvedības izbeigšanu lietā Nr. 2023-36-03 5. punktu*). Ir jāpastāv tiešai saiknei starp personas pamattiesību aizskārums un pieteikumā apstrīdēto normu (*sk. Satversmes tiesas 2010. gada 18. februāra sprieduma lietā Nr. 2009-74-01 12. punktu*).

Pieteikuma iesniedzējs, būdams vidusskolas padomes loceklis, atbilstoši Trauksmes celšanas likumam ziņojis par iespējamiem pārkāpumiem Eiropas Savienības fondu līdzekļu izlietojumā skolā. Pieteikuma iesniedzēja ieskatā tieši šī iemesla dēļ viņš prettiesiski izslēgts no skolas padomes locekļu saraksta un viņam liegta piekļuve E-klases sadaļai “Skolas padome”. Pieteikuma iesniedzējs vērsies [..] novada pašvaldības domē (turpmāk – pašvaldība), lūdzot uzdot vidusskolas direktoram atjaunot Pieteikuma iesniedzēju vidusskolas padomē, bet saņēmis atbildi, ka pašvaldība nav tiesīga pieņemt šādu lēmumu. Par to Pieteicējs vērsies administratīvajā tiesā, vienlaikus lūdzot saskaņā ar apstrīdēto normu piemērot pagaidu noregulējumu – uzlikt pienākumu pašvaldībai (skolai) atjaunot pieteicēju skolas padomē un atjaunot viņa piekļuvi E-klases sadaļai “Skolas padome”. Administratīvā rajona tiesa Pieteikuma iesniedzēja lūgumu piemērot pagaidu noregulējumu noraidīja. Par minēto lēmumu Pieteikuma iesniedzējs iesniedza blakus sūdzību, kas ar Administratīvās apgabaltiesas lēmumu tika noraidīta. Šis tiesas lēmums nav pārsūdzams.

Pieteikuma iesniedzējs uzskata, ka apstrīdētā norma, ciktāl tā neparedz speciālu trauksmes cēlāja tiesību aizsardzības pagaidu noregulējuma kārtību, liedz viņam efektīvi aizsargāt savas tiesības un tādejādi aizskar viņa Satversmes 92. pantā ietvertās tiesības uz taisnīgu tiesu. Pieteikuma iesniedzēja ieskatā tiesa, pamatojoties uz apstrīdēto normu, uzlikusi viņam būtiska kaitējuma vai zaudējumu esības pierādījumu nastu, neievērojot Trauksmes celšanas likuma, kā arī tajā pārņemtās Eiropas Parlamenta un Padomes 2019. gada 23. oktobra Direktīvas 2019/1937/ES par to personu aizsardzību, kuras ziņo par Savienības tiesību aktu pārkāpumiem (turpmāk – Direktīva Nr. 2019/1937), prasības. Tāpat pieteikumā norādīts, ka Trauksmes celšanas likums noteic īpašas trauksmes cēlāja tiesiskās aizsardzības garantijas, kuras tiesai bija jāpiemēro, lemjot par pagaidu noregulējumu.

Saskaņā ar apstrīdēto normu tiesai, lemjot par pagaidu noregulējumu, ir pienākums novērtēt administratīvā akta neizdošanas seku būtiskumu. No pieteikuma un tam pievienotajiem tiesu nolēmumiem nav gūstams apstiprinājums tam, ka saskaņā ar apstrīdēto normu būtiska kaitējuma vai zaudējumu esības pierādījumu nasta ir uzlikta Pieteikuma iesniedzējam. Proti, Administratīvā procesa likumā ir nostiprināts objektīvās izmeklēšanas princips. Tas paredz, ka tiesa dod administratīvā procesa dalībniekiem norādījumus un ieteikumus, kā arī savāc pierādījumus pēc savas iniciatīvas, lai prasījuma robežās noskaidrotu patiesos lietas apstākļus un panāktu tiesisku un taisnīgu lietas izskatīšanu (*sk. Administratīvā procesa likuma 107. panta ceturto daļu*). Tāpat apstrīdētā norma nenoteic pienākumu trauksmes cēlājam pierādīt, ka nelabvēlīgās sekas radītas saistībā ar trauksmes cēlēja ziņojuma iesniegšanu vai tajā norādīto informāciju (*sk. Trauksmes celšanas likuma 13. panta trešo daļu un Direktīvas Nr. 2019/1937 21. panta 5. punktu*).

Saskaņā ar Trauksmes celšanas likumu, kā arī Direktīvu Nr. 2019/1937, trauksmes cēlājam ir tiesības uz pagaidu aizsardzību saskaņā ar valsts tiesību aktiem (*sk. Trauksmes celšanas likuma 10. panta pirmās daļas 5. punktu un Direktīvas Nr. 2019/1937 21. panta 6. punktu*). Proti, šīs tiesību normas noteic trauksmes cēlāja pagaidu aizsardzību tiesā saskaņā ar attiecīgo procesu

regulējošajiem tiesību aktiem. Tomēr no minētajām normām neizriet, ka šīs tiesību normas noteic tādas konkrētas pagaidu aizsardzības garantijas, kas nav ietvertas apstrīdētajā normā.

Pieteikuma iesniedzēja apsvērumi par apstrīdētās normas neatbilstību Satversmes 92. pantam pēc būtības ir saistīti ar to, ka Pieteikuma iesniedzēja ieskatā tiesa nav piemērojusi Trauksmes celšanas likuma normas, kuras noteic trauksmes cēlāju tiesisko aizsardzību un kuras, Pieteikuma iesniedzēja ieskatā, tai bija jāpiemēro. Tomēr no pieteikuma nav gūstams apstiprinājums tam, ka tieši apstrīdētā norma, nevis tās piemērošana konkrētajā situācijā rada Pieteikuma iesniedzējam Satversmes 92. pantā ietverto pamattiesību aizskārumu. Argumenti par to, ka tiesa nav pareizi novērtējusi Pieteikuma iesniedzējam nodarītā kaitējuma vai zaudējumu būtiskumu, nevar būt par pamatu lietas ierosināšanai Satversmes tiesā, jo Satversmes tiesa nepārvērtē tiesību normu piemērošanas un interpretācijas jautājumus konkrētā lietā (*sal. sk., piemēram, Satversmes tiesas 2025. gada 24. oktobra lēmuma par tiesvedības izbeigšanu lietā Nr. 2025-08-01 11. punktu*).

Līdz ar to pieteikums neatbilst Satversmes tiesas likuma 19.² panta pirmās daļas un sestās daļas 1. punkta prasībām.

4. Satversmes tiesa izskata lietas Satversmes tiesas likumā noteiktā termiņā. Saskaņā ar šā likuma 22. panta desmito daļu jautājumu par tiesas sēdes laiku un vietu tiesa izlemj pēc lietas nodošanas izskatīšanai rīcības sēdē. Tādējādi šā lēmuma 1.2. apakšpunktā minētais lūgums nav kolēģijas kompetencē, un tas ir atstājams bez izskatīšanas.

Ņemot vērā konstatēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. panta piektās daļas 3. punktu, Satversmes tiesas 1. kolēģija

nolēma:

atteikties ierosināt lietu pēc [..] pieteikuma (pieteikums Nr. 58/2026).

Lēmums nav pārsūdzams.

Kolēģijas priekšsēdētāja

Irēna Kucina